

Educació Infantil

**Qui educa? Educació infantil i comunitat
6 i 7 de maig del 2005**

Comitè científic

Roser Boix

Ferran A. Candela

Ester Casals

Otília Defis

M. Jesús Llop

Carme Mateu

Francesc Martínez

Sílvia Morón

M. Antònia Pujol

Maria Vinuesa

Organització: Ester Casals

Coordinació: Otília Defis

Natalia García

SUMARI

ELS PROTAGONISTES DE L'EDUCACIÓ

Ponent: **Joan Subirats**

TEMES DE REFLEXIÓ

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

1. Artistes sense fronteres
2. Un vol sonor per Ciutat Vella
3. Escola bressol: lloc de trobada d'infants i famílies
4. Grups mixtos 0 – 3 anys
5. La llum, font de descobriments
6. Manipulem l'aigua!
7. Com documentar-se i comunicar-ho
8. Treball de recerca i experimentació amb tubs
9. Les ombres xineses
10. La història de l'infant
11. Mares i fills: la veu dels infants, la veu de les famílies
12. L'escola oberta a les famílies
13. Vinculació amb les famílies
14. Treball per projectes
15. Anem coneixent l'entorn natural de l'escola
16. Taller de contes

18. Diversitat de gènere i rol
19. L'integrador social a l'escola
20. Expliquem una recepta

L'EDUCACIÓ ÉS COSA DE TOTS

TAULA RODONA

Moderadora: Otilia Defis

Participants: Lola Abelló

Irene Balaguer

Àngel Castiñeira

ELS PROTAGONISTES DE L'EDUCACIÓ

Ponent: JOAN SUBIRATS

Catedràtic de Ciència Política

Universitat Autònoma de Barcelona

ELS PROTAGONISTES DE L'EDUCACIÓ

Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals

Qui educa avui dia? És el mateix l'ensenyament que l'educació? Qui són els protagonistes de l'educació en una societat que canvia més de pressa del que som capaços d'entendre? Poden assumir l'escola i els seus professionals el gran allau de demandes que se'ls adrecen des de la societat? Ho poden fer tot sols? Per respondre, o millor dit, per comentar aquestes preguntes, hauríem de tractar primer d'entendre el canvi social, econòmic i familiar que hem anat travessant de manera frenètica en aquests darrers anys, i que de segur que ha afectat la relació radicional societat-educació.

L'escola no pot ser vista només com un lloc de trobada entre actors individuals. Uns que busquen formació i uns altres que s'han preparat per proveir coneixements i pautes d'aprenentatge. L'escola és també un espai social i polític. La societat demana que l'escola sigui capaç d'anar modificant les seves pautes de funcionament per adaptar-se als canvis productius, familiars, de diversitat cultural o de gènere que s'hi van produint, i les institucions públiques defineixen les seves polítiques educatives en relació amb aquestes demandes i fent més o menys atenció a les veus del mateix sector educatiu. De la millor o pitjor sintonia entre aquest conjunt de variables en dependrà que l'escola compleixi amb millor o pitjor fortuna el que la societat n'espera. I en dependrà també que els professionals que hi treballin se sentin millor o pitjor reconeguts i «retribuïts» per la feina que hi desenvolupen.

Ha anat apareixent al llarg d'aquests darrers anys, una abundant literatura que entén que les funcions tradicionals assignades al sistema educatiu es veuen ara qüestionades per les transformacions econòmiques, socials i culturals de les societats postindustrials. El sistema educatiu de les societats occidentals contemporànies es basava en un seguit de paràmetres que s'han anat modificant significativament. La globalització econòmica ha posat clarament en qüestió la capacitat i el poder de control de les nacions-estat. La burocratització i segmentació professional que va proveir desenvolupament industrial eficient (fordisme) i serveis públics (funcionaris) per a les grans masses de població al

obsoletes i ineficients. I al mateix temps, està cada cop més qüestionada la idea que existeix una base cultural comuna i uniformitzadora, que fonamenta la nostra solidaritat i cohesió social, i es reclama més i més respecte per les diversitats culturals, religioses o sexuals. L'educació, entesa com un dret col·lectiu que havia de ser satisfet per la intervenció dels poders públics, es considera que va jugar un paper cabdal en el benestar econòmic i social dels països occidentals, i en el llarg període de creixement estable de què van gaudir. Les societats buscaven prosperitat, i exigien dels poders públics que garantissin la seguretat perquè el creixement fos possible i exigien també oportunitats per a tothom, en matèria educativa, sanitària o de mobilitat laboral.

En un sistema d'economia de mercat, en què les desigualtats (de retribució i d'estatus) s'entenen com a naturals, l'existència de mecanismes que garantissin cohesió i compensació, semblaven imprescindibles. I un sistema educatiu universal hi jugava un paper cabdal. D'altra banda, l'existència de gran educatiu universal hi jugava un paper cabdal. D'altra banda, l'existència de parcel·les d'ocupació (vinculades a la funció pública en què l'accés es basava en els mèrits, i en la garantia d'un ampli accés al sistema educatiu), eren garanties contra les desigualtats basades en l'origen familiar. La igualtat d'oportunitats i la idea de l'existència de criteris «objectius» per a la promoció social, aspectes en què l'educació hi jugava un paper clau, han fonamentat bona part de la credibilitat i legitimitat del sistema d'economia de mercat en la fase de creixement sostingut que els països occidentals han mantingut en la major part dels darrers 50 anys del segle xx.

Les successives crisis dels anys 70 i 80 van provocar reaccions de tota mena que van afectar també les concepcions educatives predominants. Una de les idees centrals va ser que el nivell d'intervenció dels poders públics havia anat massa enllà, i que les formes de gestió vinculades a les grans burocràcies públiques eren clarament ineficients. El mercat, i les dinàmiques de competició que li són pròpies, reapareixia com a gran mecanisme eficient d'assignació de recursos i de provisió de serveis. La combinació entre la creixent competitivitat, provocada per la globalització econòmica, i els grans canvis tecnològics, la volatilitat econòmica i la tendència generalitzada a la reducció de costos, han transformat de manera enormement significativa l'escenari econòmic i

gran guerra, d'inseguretat laboral lligada als processos de desestructuració i reestructuració industrial, de deslocalització d'inversions i de precarització dels vincles contractuals. Les famílies, com molts altres actors i àmbits socials, han patit greument aquestes conseqüències. I, evidentment, el sistema educatiu en el seu conjunt no ha quedat al marge d'aquests grans canvis. Tot i que, contradictòriament si es vol, mentre han anat creixents els conflictes sobre el finançament, el control i l'organització de l'educació a cada país, sembla haver-hi un nou i internacional consens que reconeix en l'educació una importància decisiva en la prosperitat futura de les persones i de les nacions.

En els darrers vint anys s'ha pogut anar constatant que les estructures familiars s'han anat fent més inestables i, com ja hem anat dient, el treball s'ha fet també més insegur. Per tant, dos dels clàssics instruments de socialització i control s'han afeblit significativament. I, pel que fa a l'educació, en canvi, hem vist com el seu rol es feia més intensiu i extensiu. L'educació ha anat estenent la seva influència i presència d'una concentració inicial en un espai (l'escola) i un moment temporal molt específic (els primers anys de vida), cap a tots els racons de l'activitat social i cap a totes les fases de la trajectòria vital. S'ha anat passant de la formació inicial i concreta per a l'accés a una feina, a la formació entesa com a palanca permanent d'empleabilitat al llarg de tota la vida. Aquest canvi no ha pogut deixar d'afectar les expectatives de la gent en relació amb el sistema educatiu. Si primer es buscava essencialment l'adquisició de coneixements com a valor de canvi, ara es busca també una mena de «currículum» menys explícit, pel qual el sistema educatiu ha de ser capaç de formar gent que estigui sempre preparada per al canvi, per gestionar de manera eficient la seva trajectòria vital, i que reforci la seva capacitat emprenedora. En definitiva, que sigui capaç d'actualitzar els seus coneixements a partir de les múltiples fonts d'informació que la societat li ofereix i que tingui la iniciativa personal per fer-ho.

L'educació ha vist, doncs, estendre la seva influència molt més enllà del que era habitual, però això implica, d'una banda el camí cap això que s'ha anat anomenant la «societat del coneixement», en què tots els aspectes vitals i les activitats socials tenen components formatius i acaben generant coneixement (amb les conseqüències que això té per generar la sensació que qualsevol aspecte vital pot ser objecte d'aprenentatge

personal o social acaba tenint alguna connexió amb una real o potencial activitat formativa, tot és «culpa» de l'educació, que acaba, així, convertint-se en una gran mena de contenidor en el que abocar tot el que no funciona. Però, pot l'escola sola fer-ho tot?

Després de tot el que hem dit, no pot resultar estrany afirmar que estem en ple procés de reestructuració educativa. És un procés que podríem considerar general, com general és el procés de reestructuració econòmica, social i familiar dels darrers 20 anys. Però, també és evident que les dimensions d'aquesta reestructuració pot variar molt de país a país. En el cas dels països occidentals algunes pautes resulten força similars: el creixement molt significatiu del conjunt de població que segueix els estudis de grau superior en especial, i dels estudis postobligatoris en general; l'èmfasi en la idea de la formació contínua al llarg de la vida; els intents d'erosionar les fronteres entre educació formal i educació vocacional o informal; la tendència general a la descentralització educativa; i els problemes creixents de finançament de l'ensenyament.

D'altra banda, i des d'una perspectiva més ideològica, la influència del pensament neoconservador en aquests darrers anys, també en el camp educatiu, ha estat molt significativa. Amb el perill de simplificar, podríem dir que l'èmfasi en la llibertat individual, en les virtuts del lliure mercat, i en les responsabilitats dels poders públics per mantenir ordre moral i pau social, en són elements significatius. I aquests elements van resultar molt útils, instrumentalment parlant, en relació amb els nous escenaris econòmics de competició global. En el marc de les polítiques socials, els neoconservadors consideren que l'excés d'intervencionisme estatal ha anat provocant dos fenòmens simultanis: les reticències a ser emprenedor i a invertir per part dels que disposen de recursos, per por a les altes taxes fiscals que dissuadeixen emprendre noves aventures, i, en l'altre extrem, la creixent dependència dels que disposen de menys recursos i que precisen disposar contínuament de l'ajuda dels poders públics. D'alguna manera s'està dient que els poders públics havien anat assumint la idea que podien compensar els fracassos individuals, quan això, a la llarga, només ha provocat més problemes i més dependències. Des d'aquesta perspectiva neoconservadora, les polítiques *macro* que havien caracteritzat les formes d'intervenció estatal des de finals de la segona guerra mundial, haurien de deixar-se d'aplicar i tendir a buscar instruments

Els temes de motivació individual, de canvi microeconòmic, les virtuts de la competició i la contenció fiscal, són tots elements que influeixen en la manera de fer front a la reestructuració educativa dels 90 i de començament d'aquest segle. Podem esmentar diversos elements que representen aquest canvi de tendència en el camp educatiu. Per exemple, la idea que si introdueixes la competició en el «mercat educatiu», això acabarà per si sol generant canvis que milloraran l'eficàcia i eficiència del sistema. Els que no aconseguixin atreure *clients* es veuran a poc a poc castigats i quedaran fora del mercat. També existeix la idea que les escoles poden competir entre elles, al marge de les seves condicions de treball o al marge de l'entorn en què es mouen.

Aquesta és una idea força atractiva per als reformadors, ja que implica que es pot aconseguir augmentar els nivells educatius mitjançant canvis en la gestió educativa i en la manera d'ensenyar. L'èxit i el fracàs de les escoles dependrà, doncs, de la manera en què aquestes escoles es gestionen, i del nivell i la manera de treballar dels seus mestres. Podríem dir que les escoles, si ho fan bé i tenen el liderat adequat, poden arribar a compensar les desigualtats que la societat ha anat generant. La pobresa de l'entorn o la manca de suport familiar, no serien, doncs, rellevants a efectes de resultats finals, i només servirien per amagar les responsabilitats dels que no fan la feina ben feta. També es manté la idea que tot plegat pot acabar funcionant millor si es deixa que els pares escullin l'escola, ja que això genera incentius a totes bandes per a la millora del sistema. Les escoles, perquè voldran atraure els millors estudiants. Els pares i els estudiants, perquè voldran entrar i romandre en aquelles escoles que funcionin. Però a la pràctica, s'ha anat demostrant que tot plegat no és tan senzill, perquè apareixen efectes no tan positius, tant en el sistema d'igualtat d'oportunitats i en el funcionament democràtic del sistema, com en la manera de reestructurar-se la pròpia professió de mestres.

Diversos estudis han demostrat que no es pot parlar en general de pares. Els pares i mares parteixen de nivells d'informació diferents, i també arriben a les escoles amb necessitats que no són idèntiques. I això encara és més evident si entenem que molts cops, no són els pares els que trien escola, si no l'escola que tria els alumnes que prefereix. Un dels majors enganys en la tendència a situar l'educació en un règim de

que s'hi acaben matriculant. Més aviat, les recerques fetes han tendit a demostrar que les escoles que presenten una bona barreja d'alumnes procedents de diferents nivells socials, acaben obtenint uns molt bons resultats globals. Per tant, si s'apliquen criteris de competència entre escoles, sense tenir en compte altres elements, el resultat serà una clara polarització social i escolar, i una tendència a criteris de «selecció adversa» a l'hora de triar alumnes per part de les escoles en condicions de triar. I, al final, alterant el principi d'igualtat d'oportunitats, tindrem estructures socials descompensades i amb significatius nivells d'exclusió més o menys enquistats.

Malgrat tot, hem de recordar que un altre dels elements característics dels neoconservadors, és la idea que la igualtat d'oportunitats és només un problema d'aparent igualtat d'accés, i que no té res a veure amb els resultats finals. Que una persona acabi aprofitant més o menys aquestes oportunitats que se li donen, dependrà de les seves capacitats individuals, i per tant serà un *guanyador* o un *perdedor*, depenent de les seves habilitats, i sense que es pugui demanar mecanismes compensatoris per part dels poders públics que ja han operat assegurant l'accés al sistema. Des d'aquesta perspectiva, el que cal és assegurar que els alumnes entenguin que el seu èxit o fracàs futur, depèn del seu esforç i de la seva capacitat d'aprofitar els recursos que la societat els ofereix. Si són capaços de rendibilitzar aquesta inversió social, i aconseguixen forjar una capacitat emprenedora i una forta iniciativa individual, tot els serà possible, altrament deixaran de tenir accés als millors llocs socials. La mercantilització educativa acaba així materialitzant-se en el sistema i en la pròpia concepció educativa.

En els darrers temps s'ha parlat molt del concepte de comunitat i de proximitat territorial i social com una manera de buscar alternatives a la bipolarització burocràcia-mercat. D'aquesta manera es busca donar resposta a la demanda d'una més gran capacitat de reconeixement de la diversitat social i cultural que s'expressa en cada realitat local, i reforçar els vincles i les implicacions d'aquesta comunitat territorial en la bona marxa de les institucions educatives. D'altra banda, el pas cap a unes exigències educatives que busquen educar en la flexibilitat i en l'adaptació no poden seguir els criteris rutinaris que es podien seguir en altres èpoques quan es volia formar segments socials de manera relativament estable i homogènia. Calen professionals altament

però, fer-nos oblidar els perills que una descentralització sense matissos pugui tenir en el funcionament global del sistema i en les desigualtats que genera la mateixa diversitat territorial en termes de benestar, de nivell cultural o de teixit social.

Caldria veure si aquest conjunt de tendències i de canvis són només fruit de l'onada neoconservadora d'aquests darrers anys o representen un canvi més profund, menys cojuntural en les relacions entre societat civil i educació. Més aviat ens inclinem a pensar que s'ha tendit a aprofitar elements necessaris de canvi, desajustos del sistema, per tirar endavant una manera pròpia i molt esbiaixada d'encarar les transformacions en el camp educatiu. Però, al marge de la retòrica neoconservadora, alguna cosa de fons s'ha mogut (com ja hem dit abans) en relació amb el paper de l'educació.

L'educació en aquesta societat haurà de ser entesa cada cop més com una qüestió que requereix la col·laboració de molts actors i instàncies socials. Com un qüestió que no pot quedar circumscrita en les estretors d'una concepció només vinculada a la transmissió de coneixements. Com una qüestió que requereix més diversitat en la provisió de serveis i en les capacitats d'aprofitar els recursos i la força de les comunitats locals.

Voldríem aquí reivindicar una concepció de l'educació més lligada a la seva concepció de servei públic, vinculant l'educació amb el conjunt de serveis i polítiques que busquen la millora de les condicions de vida de la ciutadania i el reforçament del seu paper actiu en la renovació democràtica i participativa de les polítiques de benestar tradicionals. I per tant amb una visió del treball educatiu més vinculada al treball en xarxa, a la col·laboració entre professionals de diversos serveis, davant de problemes de caràcter integral que necessiten també respostes integrals.

Molts estudis i treballs recents que tracten d'entendre les noves dinàmiques, indiquen la importància dels teixits socials, de les xarxes d'interacció col·lectiva, de totes aquelles tradicions i experiències que fan créixer el sentit de responsabilitat col·lectiva sobre els espais i els problemes col·lectius. Es parla ara de «capital social» per referir-se a aquest conjunt de lligams, d'entitats, de vincles entre persones i grups que en un territori

hipòtesi ha estat que aquelles comunitats que comptin i aprofitin millor aquesta base social, o que sàpiguen generar mecanismes per fer-la aflorar i consolidar, seran les comunitats millor preparades per afrontar col·lectivament el seu futur. És així que la comunitat, o dit d'una altra manera, aquesta munió de persones, grups i entitats que afronten conjuntament un problema o situació, resulta central en la nostra perspectiva.

A Catalunya, com a Espanya i com a altres països europeus, l'educació travessa un període de fortes tensions:

- d'una banda, el paper reequilibrador i d'equitat que tradicionalment s'ha atorgat a l'educació (amb iniciatives que tendeixen a parlar només d'esforç individual i de resultats, com creiem que és l'esperit que ha portat a la modificació normativa de la Llei de qualitat);
- la tendència a utilitzar les diferents condicions d'accés i de permanència a les estructures educatives com vies per segmentar socialment, i proveir de base de maniobra l'alta cojunturalitat i baixa qualitat de molts llocs de treball (amb itineraris, explícits o implícits, que ja defineixen el futur dels marginats o subalterns des de molt joves);
- la tendència a imposar certs models culturals de referència com els únics pretesament vàlids en el context liberal-democràtic (i assenyalant els riscos d'acceptar o tolerar opcions culturals que són radicalment incompatibles amb el que s'entén com el nostre comú denominador, «la nostra manera de ser»);
- la marginalització de les opcions educatives públiques, i per tant la seva progressiva consideració com a opció residual per als que no tenen més opcions (l'escola pública com a garantia social «per als que no poden seguir»);
- la reducció dels espais de maniobra i d'autonomia dels professionals, a canvi del manteniment de les seves prerrogatives estatutàries (desprofessionalitzant de fet, o equiparant professió a funcionarització);

- la desmobilització de la comunitat educativa per situar les relacions més en la línia proveïdors-usuaris (desmobilitzant o formalitzant els espais participatius clàssics);
- l'ús de l'espai educatiu en sentit ampli (pre i postescolar) (cada cop més imprescindible donada la precarització laboral i la no-sintonia temps educatius-temps laborals) com a nova palanca de segmentació (deixant el lleure posteducatiu com una opció o alternativa per als que tenen recursos, o situant-lo en el voluntarisme dels governs locals).

En el cas específic de l'educació infantil, trobem elements ambivalents en la situació actual. D'una banda, les transformacions socials i productives, els innegables guanys en l'autonomia i la projecció de les dones, i la continuïtat de divisió de rols en les llars, amb la doble càrrega que implica per a les dones, han generat menors capacitats de les famílies per assumir una part del seu rol formador i socialitzador. I, d'altra banda, l'augment d'instabilitat en les famílies, ha provocat desajustos significatius en la cura i atenció als infants. Aquest conjunt de factors ha comportat més pressió al sistema per donar resposta a les necessitats d'atenció i educació als infants en la fase 0-6 anys. Els poders públics han començat a respondre a aquestes demandes amb significatius augments de recursos, tot i que els desajustos oferta-demanda poden provocar situacions de transició més o menys llargues en què es pugui ressentir la qualitat dels serveis educatius en l'etapa d'educació infantil. Cal també assenyalar la importància que té pensar i estructurar els serveis d'educació infantil amb una lògica de flexibilitat i d'adaptabilitat enfront de les instabilitats, precarietats i discontinuïtats de les tasques i obligacions laborals i familiars. El temps i la seva estructuració és un tema central des d'aquesta (i des d'altres) perspectives, amb importants repercussions pel que fa a les visions diverses de dones, homes, infants i professionals. La progressiva incorporació de la concepció educativa des del 0 anys fins als 16 anys en una primera etapa, i des dels 0 als 100 anys, en una visió més estratègica, obliga a pensar en clau de continuïtat educativa i de connexió entre professionals. Però, el conjunt de reflexions fins aquí fetes, genera també la necessitat d'imaginar la dinàmica educativa dels infants des d'una lògica de xarxa, buscant les complicitats i les col·laboracions amb la comunitat que

són els de la societat. Els problemes de la societat són els de les escoles. I les solucions les hem de buscar entre tots i totes.

A l'entorn de tots aquests dilemes és sobre els que probablement girarà el debat i la participació dels diferents agents educatius en els propers anys a Catalunya. Molts d'aquests dilemes difícilment poden plantejar-se i resoldre's només en el si de la comunitat educativa en sentit estricte, i obliguen com dèiem a plantejaments més transversals.

Els grans espais on es jugarà la deriva ideològica del sector educatiu seran, en el si de les institucions educatives, en l'àmbit professional i en l'escola com a espai públic. És aquí on més decisivament es poden donar les aliances a favor o en contra de determinades derives. El repte és situar el debat sobre el futur de l'educació en el si del debat sobre el futur de la societat. I per fer-ho cal primer de tot situar-se en l'espai territorial més proper als centres, i examinar les experiències existents que ens mostrin maneres d'abordar aquests problemes defugint l'aïllament i el tancament professionalista i obrint i participant, com fa un moment comentàvem, en dinàmiques més transversals i integrals, interaccionant escola i altres agents i serveis presents en cada territori.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Artistes sense fronteres

Persona responsable: Núria Badell.

Persones implicades:

Cicle: 0-3.

Objectiu:

- Prendre consciència del món vivencial dels nens i les nenes i sobretot de les nostres interaccions amb ells.
- Gaudir dels processos creatius que ens ensenyen.
- Donar a conèixer materials i activitats que faig servir a Holanda.

Descripció: Els nens són artistes. I ho són sense posar fronteres a les seves capacitats, a les seves fantasies o als seus sentiments. Es deixen portar per sensacions i passions. S'agrupen i es busquen sense fronteres d'edats per poder, junts, descobrir aquest món vivencial. Només busquen reptes i sentir-se bé amb l'ambient i la gent que els rodeja.

Però, què entenem per creativitat? Els adults posem fronteres a les il·lusions que tenen de fer coses? El projecte està pensat per dos àmbits:

1. Per als nens, perquè siguin feliços amb la possibilitat que l'adult els ofereix.
2. Per als i les mestres, perquè gaudeixin amb la creativitat que els nens ens ofereixen.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: escola bressol Joriaantje

Adreça: Kievitlaan, 14

Població: Rijswijk, Holanda. DP: 2289 ED

Tel.: 003 170 399 78 75

Correu electrònic: nuriabadell@wanadoo.nl

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre:

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Un vol sonor per Ciutat Vella

Persona responsable: Reina Capdevila.

Persones implicades: M. Palmira Monsó, Elena Pereta, mestres de les escoles d'educació infantil, Xavier (de l'escola tècnica professional).

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Presentar una proposta que organitza el CRP a partir d'una demanda de les escoles. L'activitat inclou sis escoles bressol de barri que, basada en la descoberta del so dels entorns, treballa aspectes de la música, la plàstica i el moviment. Es finalitza amb un concert en què participen els infants involucrats en un espai significatiu del

Descripció:

És una proposta que involucra molts nens i mestres deixant un espai de treball creatiu a cada escola, afavorint l'intercanvi de materials, idees i recursos entre centres, i és punt de trobada en una feina comuna. La implicació del CRP, a més de responsabilitzar-se de l'organització, ha estat de suport logístic fent una pàgina web dedicada al projecte, enregistrant un disc i un DVD. Hi ha també la col·laboració d'una escola de cicles formatius que implica els seus alumnes, tant en les sessions de formació com en el seguiment de les escoles i l'ajuda el dia del concert.

Les escoles que hi participen treballen de manera creativa amb els nens i alhora observen, canvien i proposen activitats noves cada any . Després ens trobem tots en un concert final en què els nens poden veure i sentir en directe la música que ja han conegut a través del CD i mostrar els seus treballs plàstics que acaben essent el decorat de l'espai on es fa el concert.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: CRP Ciutat Vella: EEI Puigmal   EEI Canigó   EEI la Mar
EEI Portal Nou   EEI Mont Tàber   EEI Cadí

Adreça: rda. Dr. Agnès. 68 bis

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Escola bressol: lloc de trobada d'infants i famílies

Persona responsable: Isabel Puig Ramos.

Persones implicades: Purificació Carmona, M. Rosa Fiol Picas, Laura García Delgado, Núria Graell, Rosa Benítez, Marta Medina, Antònia Salinas i Judit Casas Àlvarez.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Crear activitats amb les famílies a partir dels tallers programats conjuntament, per fomentar la relació, donar suport i compartir alegries, angoixes i temps de lleure.

Descripció:

L'Escola Bressol La Casona, que va iniciar la seva activitat el curs 2003-04, va ser pensada per oferir, a part de l'escola bressol, altres serveis a la petita infància i a les seves famílies, amb l'objectiu de compartir l'educació dels seus fills/es. El projecte té dos vessants: un en forma de tallers adreçats a les famílies de l'Escola Bressol, i l'altre com a serveis.

- Tallers: aprenem a cantar cançons, St. Ponç, pintem samarretes, etc.
- Serveis: Espai Nadó i Espai Familiar.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM La Casona

Adreça: Icària, 44

Població: Terrassa DP: 08224 Tel.: 937 886 973

Correu electrònic: lacasona_isabelpuig@hotmail.com Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 84 infants a l'Escola Bressol

10 a l'Espai Nadó

9 a l'Espai Familiar

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Grups mixtos 0-3 anys

Persona responsable: Llum Pérez.

Persones implicades: Carme Font, Montse Vallès, Margarita Baró, Joana Trias, Isabel Mauri, Remei Nieto i Iolanda Pérez.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

Afavorir relacions més riques entre nens i nenes de diferents edats i adults.

Descripció:

Durant els cursos 2002-03 i 2003-04 es van començar a organitzar tallers de jocs i jornades, en què el grup de convivència eren nens i nenes d'edats diferents (0-3 anys). Aquests grups es van constituir d'una manera fixa i després d'un procés en el qual es van tenir en compte les relacions familiars (germans...), de veïnatge, d'amics i altres afinitats de les relacions entre els nens i les nenes.

El resultat ha estat unes relacions més dignes i diverses, en què el rol de l'adult pren un camí diferent i ens obre una perspectiva de reflexió i organització de la llar.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: Llar d'Infants l'Airet

Adreça: Pedrosa, 15

Població: Barcelona

DP: 08033

Tel.: 933 548 561

Correu electrònic: mvalle35@pie.xtec.es Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 137

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: La llum, font de descobriments

Persona responsable: Anna Vallès Dinarès.

Persones implicades: Yolanda Estrada Sanz, Núria del Amor Fabrés i Maria Galvez Marín.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Explorar les sensacions i percepcions que produeix l'aigua en diverses situacions: a l'escola, al pati i a l'exterior.

Descripció:

La llum des de sempre ha estat un fenomen molt estudiat pels homes, ja sigui la llum natural o l'artificial. A la llar d'infants no podem desaproveitar aquesta gran oportunitat per descobrir els efectes de la llum, ja que el medi on viu el nen és ple de fonts de llum.

Aquesta activitat està pensada per realitzar-la durant tot el curs en diferents sessions.

- Descubrim la llum i les llanternes.
- La foscor i les ombres
- La llum i els colors
- Els objectes fosforescents
- La llum ultraviolada

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM El xic Martinenc

Adreça: passeig Esportiu, s/n

Població: Sant Martí Sarroca

DP: 08731

Tel.: 938 990 037

Correu electrònic: andairas@hotmail.com Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 30

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Manipulem l'aigua!

Persona responsable: Anna Vallès Dinarès.

Persones implicades: Yolanda Estrada Sanz, Núria del Amor Fabrés i Maria Galvez
Marín.

Cicle: 0-3

Objectiu:

— Explorar les sensacions i percepcions que produeix l'aigua en diverses situacions: a l'escola, al pati i a l'exterior.

Descripció: L'aigua és una font de plaer per a l'infant i forma part de l'entorn on viu, així doncs les activitats van des del tractament de l'aigua en els hàbits quotidians, fins a l'aigua com a joc de descoberta, d'experimentació i manipulació. Utilitzarem aquest element de la natura per explorar i experimentar les sensacions i percepcions que produeix en diverses situacions:

A l'escola: — L'aigua i els hàbits

— El racó de l'aigua

— Els jocs d'aigua

Al pati: — Juguem amb la mànega

— Reguem

— Els tolls

— Jocs amb palangana

Fora de l'escola: — A la piscina

— A la platja

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM El xic Martinenc

Adreça: passeig esportiu, s/n

Població: St. Martí Sarroca

DP: 08731

Tel.: 938 990 037

Correu electrònic: endaires@hotmail.com Fax:

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Com documentar-se i comunicar-ho

Persona responsable: Carme Vergel Sánchez.

Persones implicades: Rosa Arilla Sola, Rosa M. Sánchez Gallego, Esther Barbany Felip i Andrea Iser Rodríguez.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

- Consolidar el treball en equip mitjançant la reflexió i el debat conjunt.
- Potenciar la cohesió d'una línia pedagògica d'escola a través del consens.
- Obrir finestres de comunicació fluida que aportin aprenentatge compartit, valoració, confiança i intercanvi en les capacitats de les famílies i en les de l'equip.
- Oferir uns documents amb uns continguts i una estètica dignes i enriquidores per a tothom.

Descripció:

Des de la nostra pràctica de més de vint-i-cinc anys d'escola bressol, s'ha fet camí, valorant un treball en equip que s'inicia des del convenciment compartit de la millor manera de treballar amb uns valors democràtics.

Hem anat avançant, aprenent, afrontant reptes, consensuant criteris, cercant informació mitjançant el debat i el consens, la capaciació professional, la formació permanent, obrint portes i finestres a les famílies i a la ciutat. Tot plegat ens ha dut a l'enregistrament per escrit i l'elaboració d'uns materials dignes i coherents per a tots.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM Sant Jordi Canovelles

Adreça: Sant Jordi, 46

Població: Canovelles

DP: 08420

Tel.: 938 496 049

Correu electrònic: ebressol@canovelles.org

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 113

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Treball de recerca i experimentació amb tubs

Persona responsable: Montserrat Garí.

Persones implicades: Janet Nolla, Betty Rozas i Rosario Lastra.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

- Observar i explorar els materials proposats, tot fent accions, interpretacions, comprovacions i discriminacions dels materials en interrelacionar-se entre ells.
- Identificar les característiques del material, treure'n conclusions, tot cercant solucions amb aquests nous materials.
- Sentir-se satisfet dels progressos, superar les dificultats i gaudir de l'activitat compartint el joc amb els companys i les companyes.
- Exterioritzar els dubtes i les emocions a partir de les pròpies descobertes.

Descripció:

La concepció del treball es basa a experimentar i investigar sobre la canalització, el desplaçament, la direccionalitat dels objectes en tubs (de diferents característiques) i amb materials addicionals (cordes, taps, pilotes...).

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM Tris Tras

Adreça: Llobregós, 109

Població: Barcelona

DP: 08032

Tel.: 933 588 560

Correu electrònic: 08047091@centres.xtec.es

Fax: 933 588 560

Nombre total d'alumnat del centre: 63

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Les ombres xineses

Persona responsable: Júlia Farell Viñas.

Persones implicades: Eulàlia Sánchez Sevillano, Montserrat Capdevila Pérez, Neus Rodero Piñol i M. Auxiliadora Martínez Rodríguez.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Proposar activitats d'experimentació amb la llum; natural i artificial. Aportar un ambient ric d'estímuls per oferir a l'infant les possibilitats d'establir interaccions amb el món que l'envolta facilitant el desenvolupament de les seves capacitats.

Descripció:

Les activitats proposades per jugar amb la llum donen l'oportunitat als infants de descobrir moltes possibilitats, motivant-los a investigar, provar, descobrir, experimentar... Tot aprofitant el medi com a recurs de llum natural i els diferents materials, com ara: el projector, les llanternes, un llençol, transparències, translúcides i opaques de colors, ampolles d'aigua de colors, tub fluorescent negre, la capsa de la llum, l'encens... Finalment englobem tots els elements treballats amb la representació de "La llegenda de Sant Jordi" amb ombres xineses.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM El Garrafó

Adreça: plaça de la Vila, 8

Població: SENTMENAT

DP: 08181

Tel.: 937 150 976

Correu electrònic: escolabressol@ajsentmenat.es

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 76

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: La història de l'infant

Persona responsable: Carme Hernández Blanco.

Persones implicades: Rosa Gómez, Lúdia Iborra, Angi Molina, Anabel Mestres, Rosa M. Alonso, Elisabeth Barberán, Núria Camps, Sílvia Cardona, Juani García, Noemí Segura, Pilar Serra i Vanessa Castaño.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Fer el seguiment visual i escrit de l'evolució de l'infant, observant les seves actituds, els seus interessos i les seves estratègies per tal de compartir-ho amb les

Descripció:

Quan un infant comença l'escola, expliquem a les famílies que fem el seguiment del seu fill mitjançant observacions escrites i fotogràfiques, que queden recollides en el que anomenem «la història de l'infant». Per cada grup d'edat tenim catorze temes: set temes comuns que corresponen a l'adaptació, les festes i altres activitats de l'escola, i set temes diferents per a cada grup d'edat. Exemple: 0-1, panera dels tresors, moviment, etc.; 1-2, joc heurístic, hàbits, etc.; 2-3, joc d'experimentació, entorn natural, etc. Cada tema té un escrit general de l'escola (explicació de què és i per què ho fem), unes fotografies de l'infant realitzant l'activitat en qüestió i un escrit, fet per l'educadora, que bé són observacions directes del que fa l'infant o bé un resum. A la darrera del mes de juny entreguem a les famílies aquesta història (moltes de les fotografies ja les han vistes penjades pel passadís de l'escola o a les cartelleres de les classes, documentant què fem al llarg del curs). Es comenta personalment amb cada família i, si al curs vinent el nen continua a l'escola, la família hi afegeix alguna foto de l'estiu i després la torna a l'escola.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EEI Els ninots

Adreça: Balmes, 2 (cantonada amb l'av. Montserrat)

Població: Lliçà de Vall

DP: 08185

Tel.: 938 439 813

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Mares i fills: La veu dels infants, la veu de les famílies

Persona responsable: Anna Font Cervera.

Persones implicades: Carmen Gimeno, Miren Garralda, David Beltran i Enriqueta Vilajoliu.

Cicle: 3-6.

Objectiu:

— Oferir l'escola com a espai d'expressió i d'intercanvi d'experiències, idees i sentiments entre infants, família i equip docent al voltant de la relació mare-fill/a.

Descripció

Aquest treball neix amb la intenció de fer participis a tots els nens i les nenes ajudant o iniciant en el pensament i l'expressió d'idees i sentiments a través del diseg d'explicar les vivències més properes de la relació amb la seva mare i la relació d'altres nens i mares d'altres llocs.

També pretenia fer participis a les famílies de l'escola oferint un espai i una situació diferent de les que fins ara havíem experimentat, apartant-nos de les habituals reunions de començament de curs, de les entrevistes amb la mestra, les festes...

Entenem que l'escola ha de ser un lloc on entrin i surtin les idees, opinions, sentiments, i els nens i les nenes han de tenir l'ocasió de poder-los compartir i expressar. L'escola també ha d'acollir les veus de mares i pares, oferint diferents maneres de participació i propiciant les relacions amb els seus fills i la seva mestra, els altres nens i les altres mestres, i les altres famílies.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: CEIP Les Glòries Catalanes

Adreça: Lepant, 121

Població: Barcelona

DP: 08013

Tel.: 932 462 999

Correu electrònic: a8052657@centres.xtec.es

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 100

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: L'escola oberta a les famílies

Persona responsable: Mercè Lafarga.

Persones implicades: Neus Ràfols, Angelina Campabadalt, Ester Comas, Conxa Verdugo, Marina Canalies, Teresa Asensio, Joan Cela i Enric Amoedo.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Obrir l'escola a les famílies, copsant alguns dels vessants culturals que es generen l'escola, aglutinant-los al llarg d'una setmana aproximadament com a marc en què esenvolupar i encabir aquesta proposta.

Descripció:

La idea de fer participis les famílies de la manera de fer del centre, d'interactuar, acostar-se i sensibilitzar-se amb els materials.

Explicaríem l'organització de tot l'equip i la cooperació de l'AMPA i el temps de durada de les activitats:

Paradetes

Concert

Representació de titelles

Expressa't com vulguis, plantada, diada de Sant Jordi, espais audiovisuals, participació de les danses Can Dragó, exposicions i cerimònies de cloenda.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM El Vent

Adreça: Miguel Hernández, 20

Població:

DP: 08042

Tel.: 934 273 745

Correu electrònic: a8046542@centres.xtec.es

Fax: 934 273 745

Nombre total d'alumnat del centre: 63

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Vinculació amb les famílies

Persona responsable: Rosa Gimeno Ventura.

Persones implicades: Marian Zapata, Montse Tresfí i Mònica González.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Potenciar la participació de les famílies per compartir la tasca educativa que afavoreixi el desenvolupament harmònic de l'infant.

Descripció:

Presentarem tot un seguit d'eines i situacions, que compartim amb les famílies, que fan que l'infant vegi que família i escola treballem conjuntament en la seva educació.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM Àgora

Adreça: Entença, 59

Població: Barcelona

DP: 08015

Tel.: 934 238 476

Correu electrònic: a8051483@centres.xtec.es

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 70

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Treball per projectes

Persona responsable: Margarita Esteban.

Persones implicades: Conxa Colom, Conxita Blanc, Carme Pablo i Dolors Marlet.

Cicle: 3-6.

Objectiu:

— Construir un espai de coneixement i comprensió a l'aula i a l'escola.

Descripció:

Donant veu i escoltant amb respecte.

Tenint l'alumne com a centre del procés d'aprenentatge: el que és el que pensa, el que sent, el que diu, el que fa.

Comunicant i enculturant els pares sobre aquesta manera de fer.

Reinterpretant el paper dels mestres en una aula concebuda com a comunitat d'aprenentatge.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: CEIP Escola Dovella

Adreça: Mallorca, 593

Població: Barcelona

DP: 08026

Tel.: 934 569 020

Correu electrònic: mesteban@pie.xtec.es

Fax

Nombre total d'alumnat del centre: 225

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Anem coneixent l'entorn natural de l'escola

Persona responsable: Lurdes Lacorte.

Persones implicades: Lluïsa Terrades i Cèlia Gispert.

Cicle: 3-6.

Objectiu:

— Despertar l'interès, la curiositat i el respecte per la natura tant si hi intervenim directament fent un hort, com si només observem els bosc i els voltants del Centre tot fent participar la comunitat educativa en aquesta tasca d'aprenentatge i de convivència.

Descripció:

- Treball d'un ocell a cada nivell d'educació infantil.
- Arranjament de l'hort i l'esplanada (jornada lúdica i de treball de la comunitat educativa).
- L'arbre amic (el til·ler, la prunera i la figuera).
- L'hort: els vegetals de fulla verda.
- Les flors: planter, bulbs, flor estacional i llavors.
- Reconeixement de totes les parts del bosc i l'esplanada.
- Jornada de primavera amb tota la comunitat educativa.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: CEIP Font d'en Fargas

Adreça: Font d'en Fargas, 65

Població: Barcelona   **DP:** 08032

Tel.: 933 576 148

Correu electrònic: a8002721@centres.xtec.es

Fax: 933 576 148

Nombre total d'alumnat del centre:

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Taller de contes

Persona responsable: Lola Ruiz Carcel.

Persona implicada: Elisenda Traver Gómez.

Cicle: 3-6.

Objectiu:

— Treballar la comprensió i l'expressió a través dels contes, i també el treball cooperatiu.

Descripció:

Els alumnes s'agrupen en vuit grups barrejats de P-3 a P-5 amb sis tutors i dos reforços. Cada mestre explica un conte amb recursos diferents (titelles, làmines, diapositives...). Van voltant un cop cada setmana per cada taller. En finalitzar fan diferents activitats i un llibre com a recull per als pares.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: CEIP Antaviana

Adreça: Nou Barris, 12

Població:

DP: 08042

Tel.: 933 538 793

Correu electrònic:

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: (2 línies)

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: La descoberta del món sonor

Persona responsable: Victòria Ucles.

Persones implicades: Àngel Lamas i Esther Solé.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Presentar l'experiència que educadors i nens hem viscut a partir de la proposta de treballar la música, amb una oferta diferent, oberta a altres músiques, altres cultures, investigar en el so, en l'objecte, en el cos.

Descripció:

La necessitat de com treballar la música a l'escola sorgeix a partir dels interrogants que dins de l'equip han anat sorgint: què vol dir treballar la música en els infants de 0 a 3 anys. A partir d'aquí cal marcar objectius, unificar criteris, formes de treballar, conceptes del que significa la descoberta dels sons en els més petits, com valorar els «aprenentatges» que fa l'infant. Quan un so té intencions musicals... L'experiència que volem compartir és el resultat d'un any de treball de l'equip d'educadors. La implicació de les famílies i el suport teòric de Reina Capdevila, que ens ha assessorat.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM Pla de Fornells

Adreça: Nou Barris, 12

Població: Barcelona

DP: 08042

Tel.: 933 598 350

Correu electrònic: a8047030@centres.xtec.es

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre:

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Diversitat de gènere i rol

Persona responsable: Carme Cisneros Muntanyà.

Persones implicades: Maria Camino Val, Àngels Zamora, Anna Caballé, Àngels Carballo, Esther Delgado, Anna M. Sánchez i Glòria Blasi.

Cicle: 0-3.

Objectiu:

— Reflexionar i conèixer les idees, les actituds i els prejudicis que poden tenir influència en la construcció de la pròpia identitat per part dels infants, especialment amb relació a la diferència entre sexes.

Descripció:

Aquesta experiència la vam realitzar conjuntament amb dues escoles més, una és la Förskolan Tåpan d'Estocolm (Suècia) i l'altra, l'Scuola Dell'Infanzia de Torí (Itàlia), dins d'un projecte Comenius.

L'experiència consta, per una banda, d'una sèrie d'activitats amb els infants i, per una altra, d'un qüestionari que vam respondre les famílies i les treballadores de les tres escoles. Una vegada elaborades les taules i figures corresponents a totes les preguntes, vam poder analitzar i comparar els resultats obtinguts en les tres escoles.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: EBM L'Albi

Adreça: Sant Dalmir, 27-33

Població: Barcelona

DP: 08035

Tel.: 934 294 199

Correu electrònic: a8046301@centres.xtec.es

Fax: 934 294 199

Nombre total d'alumnat del centre: 40

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: L'integrador social a l'escola

Persona responsable: Mercè Altimir.

Persona implicada: Anna Vilà.

Cicle: infantil-primària.

Objectiu:

— Atendre la diversitat.

Descripció:

Altres professionals poden entrar a formar part de l'escola per complementar i enriquir la nostra tasca educativa.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: CEIP Joan Salvat-Papasseit

Adreça: av. de Caldes de Motbui, 3-5

Població: Mollet del Vallès DP: 08001

Tel.: 935 705 781

Correu electrònic: a8021582@centres.xtec.es

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre: 360

Esquema / Resum:

Observacions:

FITXA TÈCNICA DE L'EXPERIÈNCIA

Títol: Expliquem una recepta

Persona responsable: Montse Massana.

Persones implicades: Maria Campos, Laura Mestre, Susana Conesa, Raquel Perea,
Paqui Cordón i Montse Huguet.

Cicle: 3-6.

Objectiu:

- Experimentar la diversitat com un fet natural
- Ús responsable dels serveis de la comunitat.
- Desenvolupar hàbits saludables en la manipulació d'aliments.
- Conèixer aliments bàsics.
- Elaborar una recepta senzilla.

Descripció:

Taller de cuina adreçat a nens i nenes de tres a set anys en què els mestres són adults amb discapacitat intel·lectual.

El punt de partida és una història en què els nens i les nenes tenen un paper actiu.

Després, en petits grups elaboren una recepta amb el suport d'un dels mestres.

L'espai és la cuina d'un centre cívic en què els usuaris i les usuàries del Centre Ocupacional Sant Miquel realitzen setmanalment l'activitat de cuina.

El material de suport és gràfic i seqüencia el procés de manera que tant els mestres com els alumnes disposen d'un referent visual estructurador.

DADES DEL CENTRE

Centre docent: Sant Miquel

Adreça: Bonaire, 45, 2n 2a

Població:

DP:

Tel.: 646 199 045

Correu electrònic: jasanadamassana@hotmail.com

Fax:

Nombre total d'alumnat del centre:

Esquema / Resum:

Observacions:

TEMES DE REFLEXIÓ

Fragments extrets de la Ponència del Dr. Joan Subirats
Guions de reflexió elaborats pel Seminari Permanent d'Educació Infantil
Institut de Ciències de l'Educació
Universitat de Barcelona
Maig de 2005

Roser Boix
Ferran A. Candela
Ester Casals
Otilia Defis
M. Jesús Llop
Carme Mateu
Francesc Martínez
Silvia Morón
M. Antònia Pujol

GUIONS PER AL DEBAT

1

«[...] L'escola és també un espai social i polític. La societat demana que l'escola sigui capaç d'anar modificant les seves pautes de funcionament per adaptar-se als canvis productius, familiars, de diversitat cultural o de gènere, que s'hi van produint, i les institucions públiques defineixen les seves polítiques educatives en relació amb aquestes demandes i fent més o menys atenció a les veus del mateix sector educatiu. [...]»

- **A què s'ha d'adaptar l'escola?**
- **Ha de ser més flexible?**
- **Ha d'estar més oberta a la comunitat?**
- **Fins a quin punt l'equip es compromet realment amb la realitat?**
- **Quins són els valors imperants que impregnen l'escola?**

Reflexions:

«L'educació ha vist, doncs, estendre la seva influència molt més enllà del que era habitual [...] I per altra banda, la idea que ja que tota carència personal o social acaba tenint alguna connexió o altra amb una real o potencial activitat formativa, tot és "culpa" de l'educació, que acaba així convertint-se en una gran mena de contenidor en què abocar tot el que no funciona. Però, pot l'escola sola fer-ho tot?»

- **Quin grau de responsabilitat ens pertoca?**
- **Amb quins tipus de recursos comptem per assumir-la?**
- **Com assumir aquesta responsabilitat de forma viable i sostenible?**

Reflexions:

«L'èxit i el fracàs de les escoles dependrà, doncs, de la forma en què aquestes escoles es gestionen i del nivell i la forma de treballar dels seus mestres. Podríem dir que les escoles, si ho fan bé i tenen el liderat adequat, poden arribar a compensar les desigualtats que la societat ha anat generant. [...] Calen professionals altament qualificats i motivats, i capaços de treballar en contextos diversos i heterogenis.»

- **Quin és el model que volem?**
- **Quines creiem que són les solucions idònies?**
- **Què significa gestionar bé un centre?**
- **Pros i contres de la contractació dels serveis de la comunitat.**

Reflexions:

«[...] Cal també assenyalar la importància que té el pensar i estructurar els serveis d'educació infantil amb una lògica de flexibilitat i adaptabilitat enfront de les inestabilitats, precarietats i discontinuïtats de les tasques i obligacions laborals i familiars. [...]»

- **Com treballa l'escola amb la comunitat les diferències socials i culturals?**
- **Com es pot demanar més implicació en la tasca educadora de les famílies quan a vegades alguns centres tenen prou dificultats per entendre's amb el seu propi equip i el seu entorn?**

Reflexions:

«L'educació en aquesta societat haurà de ser entesa cada cop més com un tema que requereix la col·laboració de molts actors i instàncies socials. Com un tema que no pot quedar circumscrit en les estretors d'una concepció només vinculada a la transmissió de coneixements. [...]»

- **Quins recursos públics i/o privats, de la comunitat, es fan servir habitualment?**
- **Quins voldríeu fer servir i no ho feu? Per què?**
- **Quins són imprescindibles per treballar conjuntament?**

Reflexions:

«[...] sobre l'ús de l'espai educatiu en sentit ampli (pre i postescolar) (cada cop més imprescindible donada la precarització laboral i la no-sintonia temps educatius-temps laborals) com a nova palanca de segmentació (deixant el lleure posteducatiu com a una opció o alternativa per als que tenen recursos, o situant-ho en el voluntarisme dels governs locals). »

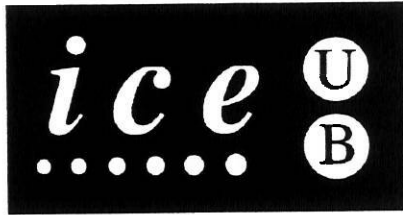
- **Quin paper té l'escola davant del lleure extraescolar?**
- **De qui és o hauria de ser la responsabilitat?**
- **Com veiem la utilització dels espais escolars al servei d'espais comunitaris?**

Reflexions:

«[...]Però, el conjunt de reflexions fins aquí fetes, genera també la necessitat d'imaginar la dinàmica educativa dels infants des d'una lògica de xarxa, buscant les complicitats i les col·laboracions amb la comunitat que envolta els centres, els seus educadors i les seves famílies. Els problemes de les escoles són els de la societat. Els problemes de la societat són els de les escoles. I les solucions les hem de buscar entre tots i totes. »

- **Estem disposats, els docents, a tirar endavant projectes on el seu eix vertebrador sigui la col·laboració i implicació de les famílies dins l'escola?**
- **De cara el futur, això és un veritable repte a la professió docent: com ens implica?**

Reflexions:

**Dóna'm la mà
dóna'm la veu
i proclamem que
tot està per fer
tot és possible avui,
fem sentir arreu
com s'exalta el vell desig
d'un món millor**

(MIQUEL MARTÍ I POL)